

EUROOPA PARLAMENT

2004



2009

Konsolideeritud õigusloomega seotud dokument

24.10.2006

EP-PE_TC2-COD(2004)0218

*****II**

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud teisel lugemisel 24. oktoobril 2006 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr .../2006 keskkonna rahastamisvahendi (LIFE+) kohta (EP-PE_TC2-COD(2004)0218)

PE 379.667

ET

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud teisel lugemisel 24. oktoobril 2006

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr .../2006 keskkonna rahastamisvahendi (LIFE+) kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 175 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,¹

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,²

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras³

ning arvestades järgmist:

- (1) Keskkonnakaitse on üks **Euroopa Liidu** säästva arengu **põhimõtteid**. Keskkonnakaitse on ühenduse kaasrahastamise prioriteet ning keskkonnakaitse meetmeid tuleks rahastada peamiselt ühenduse horisontaalsete rahastamisvahendite, sealhulgas Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi, konkurentsivõime ja innovatsiooni raamprogrammi, Euroopa Kalandusfondi ja teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi kaudu.
- (2) Need ühenduse rahastamisvahendid ei hõlma kõiki keskkonnaprioriteete. Seetõttu on vaja keskkonna rahastamisvahendit (LIFE+), et aidata konkreetselt kaasa ühenduse keskkonnapoliitika ja keskkonnavalaste õigusaktide arengule ja rakendamisele ning eelkõige ühenduse kuuenda keskkonnavalase tegevusprogrammi eesmärkide saavutamisele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuli 2002. aasta otsuses nr 1600/2002/EÜ⁴.

¹ ELT C 255, 14.10.2005, lk 52.

² ELT C 231, 20.9.2005, lk 72.

³ Euroopa Parlamendi 7. juuli 2005. aasta seisukoht (ELT C 157 E, 6.7.2006, lk 451), nõukogu 27. juuni 2006. aasta ühine seisukoht (ELT C 238 E, 3.10.2006, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 24. oktoobri 2006. aasta seisukoht.

⁴ EÜT L 242, 10.9.2002, lk 1.

- (3) Toetust tuleks anda toetuslepingute ja riigihankelepingute kaudu vastavalt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust¹.
- (4) LIFE+ vahendi kaudu rahastatavad meetmed ja projektid peaksid vastama abikõlblikkuse kriteeriumidele, et tagada ühenduse vahendite võimalikult otstarbekas kasutamine. **Meetmed** ja projektid **peaksid** vastama täiendavatele abikõlblikkuse kriteeriumidele, et tagada Euroopa lisandväärtus ning vältida korduvate **tegevuste rahastamist, välja arvatud juhul, kui neil tegevustel on selge tutvustamise või tegevuse alustamise eesmärk**.
- (5) Looduse ja bioloogilise mitmekesisuse valdkonnas on ühenduse poliitika ja õigusaktide rakendamine ise raamistik Euroopa lisandväärtuse jaoks. Parimad tavad või tutvustavad meetmed või projektid, sealhulgas sellised, mis on seotud Natura 2000 alade haldamise või määramisega vastavalt nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivile 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta² ja nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiivile 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta,³ peaksid vastama LIFE+ vahendi kaudu ühenduse rahastamise tingimustele, välja arvatud juhul, kui selliseid meetmeid saab rahastada muudest ühenduse rahastamisvahenditest. **Komisjon peaks koostama ülevaate nimetatud täiendavate vahendite panusest Natura 2000 rahastamisele finantsraamistiku 2008.–2009. aasta läbivaatamise ajaks, et kohandada LIFE+ vajalike muudatustega ja tagada ühenduse kaasfinantseerimise kõrge tase.**
- (6) **Liikmesriigid leppisid 2004. aastal Malahide'is kokku korra kehtestamises, et tagada Natura 2000 võrgustiku piisav rahastamine, sealhulgas ühenduse kaasfinantseerimine. Kuna käesoleva määrusega rahastatakse üksnes Natura 2000 alade haldamisega seotud parima tava või tutvustamise meetmeid, peavad komisjon ja liikmesriigid tagama piisavate rahaliste vahendite kättesaadavaks tegemise muude vahendite abil võrgustiku haldamiseks, mille aastane maksumus ELi jaoks tervikuna on hinnanguliselt 6 100 000 000 EUR.**

¹ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

² EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

³ EÜT L 103, 25.4.1979, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 807/2003 (ELT L 122, 16.5.2003, lk 36).

- (7) Ühenduse keskkonnanäesmärkidega seotud innovatiivsed või tutvustavad meetmed ja projektid, sealhulgas sellised, mis arendavad või levitavad parimaid tavasid, oskusteavet ja tehnoloogiaid, ning samuti meetmed ja projektid, mis on ette nähtud teadlikkuse tõstmise kampaaniateks ja metsatulekahjude vältimisega tegelevate isikute erikoolituseks, peaksid vastama LIFE+ vahendi kaudu ühenduse rahastamise tingimustele, välja arvatud juhul, kui selliseid meetmeid ja projekte saab rahastada muudest ühenduse rahastamisvahenditest.
- (8) Meetmed ja projektid, millega arendatakse ja rakendatakse ühenduse eesmärke, mis on seotud metsade ja keskkonna vastastikuse mõju laiaulatusliku, ühtlustatud ja pikaajalise seirega, peaksid vastama LIFE+ vahendi kaudu ühenduse rahastamise tingimustele, välja arvatud juhul, kui selliseid meetmeid ja projekte saab rahastada muudest ühenduse rahastamisvahenditest.
- (9) Kuuenda keskkonnanäalase tegevusprogrammiga sätestatud tõhusa poliitika edasiarendamise ja rakendamise eesmärk on saavutatav üksnes juhul, kui toetatakse ühenduse keskkonnapoliitika arendamise või rakendamisega seotud parimaid tavasid või tutvustavaid meetmeid või projekte; tutvustatakse uuenduslikke poliitilisi lähenemisviise, tehnoloogiaid, meetodeid ja vahendeid; tugevdatakse alusteadmisi; parandatakse rakendussuutlikkust; edendatakse juhtimistava, koostöövõrkusid, vastastikust õpet ja parimate tavade vahetamist; ning tõhustatakse teabeedastuse ning teadlikkuse tõstmise ja teabevahetuse edendamist. Käesoleva määruse alusel antav rahaline toetus peaks seepärast aitama kaasa keskkonnapoliitika ja keskkonnanäalaste õigusaktide väljatöötamisele, rakendamisele, järelevalvele ja hindamisele ning edastamisele ja levikule kogu ühenduses.
- (10) LIFE+ vahendil peaks olema kolm osa: LIFE+ loodus ja bioloogiline mitmekesisus; LIFE+ keskkonnapoliitika ja juhtimistava; ja LIFE+ teave ja teabevahetus. LIFE+ vahendi kaudu rahastatavate meetmete ja projektidega peaks olema võimalik aidata kaasa rohkem kui ühe osa erieesmärkide saavutamisele ja kaasata osalemisse mitu liikmesriiki, samuti aidata kaasa keskkonnanäesmärkide saavutamiseks vajalike strateegiliste lähenemisviiside väljatöötamisele.

- (11) Selleks et komisjon saaks täita oma rolli keskkonnapoliitika arendamise ja elluviimise algatajana, peaks ta kasutama LIFE+ vahendeid, et viia läbi uuringuid ja hindamisi, osutada teenuseid, mis on vajalikud keskkonnapoliitika ja keskkonnaalaste õigusaktide rakendamiseks ja integreerimiseks muudesse poliitikatesse, pidada koosolekuid ning korraldada seminare ja töörühmi ekspertide ja huvirühmade osalusel, välja arendada ja töös hoida võrgustikke ning luua ja hooldada arvutisüsteeme. Lisaks sellele peaks komisjon kasutama tsentraalselt hallatavat LIFE+ eelarveosa järgmiste tegevustega seotud kulude katmiseks: teavitamis-, teabe avaldamise ja levitamistegevused, sealhulgas üritused, näitused ja muu sarnane selgitustöö; audiovisuaalsete materjalide ettevalmistamine ja tootmine ning programmide ja projektide määratlemise, ettevalmistamise, juhtimise, järelevalve, auditeerimise ja kontrolliga seotud tehnilise ja/või haldusabi taotlemine.
- (12) Valitsusvälised organisatsioonid aitavad arendada ja rakendada ühenduse keskkonnapoliitikat ja keskkonnaalaseid õigusakte. Seetõttu on asjakohane, et LIFE+ vahendi tsentraalselt hallatava osa kaudu toetataks mitme asjakohastele tingimustele vastava keskkonna valdkonnas tegutseva valitsusvälise organisatsiooni tegevusi, andes sellistele organisatsioonidele konkurentsipõhiseid ja läbipaistvaid iga-aastaseid tegevustoetusi. Sellised valitsusvälised organisatsioonid peaksid olema sõltumatud ja mittetulunduslikud ning tegutsema vähemalt kolmes Euroopa riigis kas iseseisavalt või ühendusena.
- (13) Praegustel ja varasematel vahenditel põhinev kogemus on rõhutanud vajadust kavandada ja teha programmitööd mitme aasta põhiselt ning koondada jõupingutusi, et soodustada keskkonnakaitset, esmatähtsustades ja seades eesmärgiks neid tegevusalasid, mis võivad saada ühenduse rahalist abi.
- (14) Liikmesriigid peaksid ette valmistama iga-aastased riiklikud tööprogrammid, mis erineksid kavade ja programmide, mis on koostatud paljude sektorite jaoks ning millega luuakse raamistik tulevase teostusloa saamiseks, ning kavade ja programmide, mille puhul tuleb korraldada *hindamine direktiivi 92/43/EMÜ* looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta alusel, ning samuti ei peaks neid tööprogramme käsitletama Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiivi 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta¹ reguleerimisalasse kuuluvate kavade ja programmidenä.

¹ EÜT L 197, 21.7.2001, lk 30.

- (15) Keskkonnakaitse nõuded tuleks hõlmata ühenduse poliitika ja tegevuste määratluste ja rakendamisega, sealhulgas rahastamisvahenditega. See tähendab, et LIFE+ peaks täiendama teisi ühenduse rahastamisvahendeid ning komisjon ja liikmesriigid peaksid tagama sellise vastastikuse täiendavuse nii ühenduse, riigi, piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil.
- (16) Vastavalt Euroopa Ülemkogu järeldustele kohtumistel Luxembourgis (detsembris 1997) ja Thessalonikis (juunis 2003) tuleks kandidaatriikidel ja stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevatel Lääne-Balkani riikidel lubada osaleda ühenduse programmides kooskõlas kõnealuste riikidega sõlmitud asjaomastes kahepoolsetes lepingutes sätestatud tingimustega.
- (17) Olemasolevad keskkonnavahendid tuleb ühendada ning programmitööd ja juhtimist tuleb lihtsustada, luues ühtse ja täiustatud keskkonna rahastamisvahendi.
- (18) Siiski tuleb tagada sujuv üleminek ja jätkata praeguste programmide alusel rahastatavate tegevuste järelevalvet, auditeerimist ja kvaliteedi hindamist pärast nende lõppu.
- (19) Käesoleva määrusega sätestatakse kogu programmi kehtivuse ajaks rahastamispakett, mis *on eelarvepädevatele institutsioonidele iga-aastase eelarvemenetluse käigus peamiseks juhiseks* 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta¹ punkti 37 tähenduses.
- (20) LIFE+ üldine eesmärk on kaasa aidata ühenduse keskkonnapoliitika ja keskkonnaalaste õigusaktide rakendamisele, ajakohastamisele ja arendamisele ning eelkõige toetada kuuenda keskkonnaalase tegevusprogrammi rakendamist. Tegutsedes ühenduse vahendite kaudu üheskoos riiklikul ja kohalikul tasandil tulemuste parandamiseks, ühenduse eesmärkide saavutamiseks või kogu ühendust hõlmava teabevahetuse tagamiseks, saavad liikmesriigid saavutada Euroopa lisandväärtuse. Kuivõrd LIFE+ eesmärki ei saa liikmesriigid piisaval määral saavutada ja see on paremini saavutatav ühenduse tasandil tegutsedes, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt piirdub käesolev määrus üksnes eesmärgi saavutamiseks vajalikuga.

¹ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

- (21) **Määrusega jäetakse** mitme olulise otsuse vastuvõtmine mitmeaastaste strateegiliste programmide ja iga-aastaste riiklike tööprogrammide hooleks. Need küsimused on väga murettekitavad konkreetsete liikmesriikide jaoks ning nendel küsimustel on otsustav tähtsus nende riikide keskkonnapoliitikas. Seetõttu on **teatud** sätete puhul **asjakohane**, kui need võetakse vastu *nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused*,¹ artiklis 5 sätestatud regulatiivkomitee menetluse kohaselt, et anda liikmesriikidele võimalus panna kavandatavad meetmed nõukogus arutusele. Regulatiivkomitee menetlust on samuti asjakohane **kasutada**, kui sätestatakse muid rakenduseeskirju kui määruses selgesõnaliselt nimetatud tehnilised meetmed. **Otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivkomitee menetlus peaks kehtima käesoleva määruse artikli 6 lõike 1 kohaselt koostatud mitmeaastaste strateegiliste programmide vastuvõtmisel ja võimalike muudatuste puhul ning käesoleva määruse lisasse tehtavate muudatuste vastuvõtmisel, millega täpsustatakse olulisi sätteid, eelkõige rahastamise tingimustele vastavaid meetmeid, et võimaldada mõlemal õigusloomeinstitutsioonil neid meetmeid enne vastuvõtmist kontrollida,**

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1
Eesmärk

1. Käesoleva määrusega luuakse keskkonna rahastamisvahend (LIFE+).
2. LIFE+ üldine eesmärk on kaasa aidata ühenduse keskkonnapoliitika ja keskkonnavalade õigusaktide rakendamisele, ajakohastamisele ja arendamisele, sealhulgas aidata integreerida keskkonnaküsimusi muudesse poliitikavaldkondadesse, soodustades nõndaviisi säästvat arengut.

LIFE+ toetab eelkõige kuuenda keskkonnavalase tegevusprogrammi, sealhulgas temaatiliste strateegiate rakendamist ning rahastab meetmeid ja projekte, millel on Euroopa lisandväärtus liikmesriikides.

¹ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) "kuues keskkonnavalane tegevusprogramm" – otsusega nr 1600/2002/EÜ vastu võetud ühenduse kuues keskkonnavalane tegevusprogramm;
- 2) "finantsmäärus" – määrus (EÜ, Euratom) nr **1605/2002**.

Artikkel 3

Abikõlblikkuse kriteeriumid

1. LIFE+ rahastatavad meetmed ja projektid toetavad artikli 1 lõikes 2 sätestatud üldesmärgi saavutamist. Võimaluse korral edendavad LIFE+ rahastatavad meetmed ja projektid kuuenda keskkonnavalase tegevusprogrammi kohaste erinevate prioriteetide koostoimet ja edendavad integratsiooni.
2. Artikli 6 lõike 1 kohaselt koostatud mitmeaastastes strateegilistes programmides ja artikli 6 lõike 4 kohaselt vastuvõetud iga-aastastes riiklikes tööprogrammides kavandatud meetmed ja nende programmide kohaselt rakendatavad projektid vastavad järgmistele kriteeriumidele:
 - a) ühenduse huvides, aidates märkimisväärselt kaasa artikli 1 lõikes 2 sätestatud LIFE+ üldesmärgi saavutamisele; ning
 - b) tehniliselt ja rahaliselt selged, teostatavad ja annavad kulutustele vastava tulu.
3. ***Komisjon tagab, et piirkondadevahelisi ja piiriüleseid projekte kaastakse iga-aastastesse riiklikesse tööprogrammidesse, eelkõige siis, kui piiriülene koostöö on liikide säilimise tagamiseks hädavajalik.***

4. Peale selle vastavad iga-aastastes riiklikes tööprogrammides kavandatud meetmed ning nende programmide kohaselt rakendatavad projektid Euroopa lisandväärtuse tagamiseks ning korduvate tegevuste rahastamise vältimiseks vähemalt ühele järgmistest kriteeriumidest:
- a) parimate tavade kohased meetmed ja projektid või tutvustavad meetmed või projektid direktiivi 79/409/EMÜ või direktiivi 92/43/EMÜ rakendamiseks;
 - b) ühenduse keskkonnanäesmärkidega seotud innovatiivsed või tutvustavad meetmed või projektid, sealhulgas sellised, mis arendavad või levitavad parimaid tavasid, oskusteavet ja tehnoloogiaid;
 - c) teadlikkuse tõstmise kampaaniad ja metsatulekahjude vältimisega tegelevate isikute erikoolitus;
 - d) meetmed ja projektid, millega arendatakse ja rakendatakse ühenduse eesmärgi, mis on seotud metsade ja keskkonna vastastikuse mõju laiaulatusliku, ühtlustatud ja pikaajalise seirega.

Artikkel 4 Eesmärgid

1. LIFE+ koosneb kolmest osast:
- LIFE+ loodus ja bioloogiline mitmekesisus;
 - LIFE+ keskkonnapoliitika ja juhtimistava;
 - LIFE+ teave ja teabevahetus.

2. LIFE+ looduse ja bioloogilise mitmekesisuse osa erieesmärgid on järgmised:
- a) aidata kaasa ühenduse loodust ja bioloogilist mitmekesisust käsitleva poliitika ja õigusaktide, eelkõige direktiivi 79/409/EMÜ ja direktiivi 92/43/EMÜ rakendamisele, sealhulgas kohalikul ja piirkondlikul tasandil; ning toetada Natura 2000 võrgustiku edasist arengut ja rakendamist, sealhulgas ranna- ja mereelupaikade ja -liikide osas;
 - b) aidata kaasa teadmistebaasi tugevdamisele ühenduse loodust ja bioloogilist mitmekesisust käsitleva poliitika ja õigusaktide väljatöötamiseks, hindamiseks, järelevalveks ja kontrolliks;
 - c) toetada looduse ja bioloogilise mitmekesisuse ning seda mõjustavate tegurite, survete ja survele reageeringute jälgimise ja hindamise poliitiliste lähenemisviiside ja vahendite väljatöötamist ja rakendamist, eelkõige seoses eesmärgiga peatada bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ühenduses aastaks 2010;
 - d) ***aidata kaasa sellise poliitika väljatöötamisele ja tõhusale rakendamisele, mis vähendaks kliimamuutustest tulenevat loodust ja bioloogilist mitmekesisust ähvardavat ohtu, tugevdaks ökosüsteemide vastupidavust kliimamuutustele ja lihtsustaks nende kohanemist kliimamuutustega;***
 - e) toetada keskkonnavalase juhtimistava parandamist, huvirühmade (sealhulgas valitsusväliste organisatsioonide) osaluse laiendamist loodust ja bioloogilist mitmekesisust käsitleva poliitika ja õigusaktide alastel konsultatsioonidel ning nimetatud poliitika ja õigusaktide rakendamisel.
3. LIFE+ keskkonnapoliitika ja juhtimistava osa erieesmärgid seoses kuuenda keskkonnavalase programmi eesmärkidega, sealhulgas nendega, mis on seotud prioriteetsete valdkondade hulka kuuluvate kliimamuutuse, keskkonna, tervise ja elu kvaliteedi ning loodusvarade ja jäätmetega, on järgmised:
- a) aidata kaasa uuenduslike poliitiliste lähenemisviiside, tehnoloogiate, meetodite ja vahendite väljatöötamisele ja tutvustamisele;
 - b) aidata kaasa teadmistebaasi tugevdamisele keskkonnapoliitika ja keskkonnavalaste õigusaktide väljatöötamiseks, hindamiseks, järelevalveks ja kontrolliks;
 - c) toetada keskkonnaseisundi ning seda mõjustavate tegurite, survete ja survele reageeringute jälgimise ja hindamise lähenemisviiside väljatöötamist ja rakendamist;

- d) hõlbustada ühenduse keskkonnapoliitika rakendamist, pöörates eelkõige tähelepanu selle rakendamisele kohalikul ja piirkondlikul tasandil;
 - e) toetada keskkonnavalase juhtimistava parandamist, huvirühmade (sealhulgas valitsusväliste organisatsioonide) osaluse laiendamist poliitika üle konsultatsioonide pidamisel ja poliitika elluviimisel.
4. LIFE+ teabe ja teabevahetuse osa erieesmärgid on järgmised:
- a) levitada teavet ja tõsta teadlikkust keskkonnaküsimustes, sealhulgas seoses metsatulekahjude vältimisega;
 - b) toetada kaasnevaid meetmeid nt teabematerjalid, infoüritused ja teavituskampaaniad, konverentsid ja koolitus, sealhulgas koolitus seoses metsatulekahjude vältimisega.
5. *Lisa* sisaldab abikõlblike meetmete loetelu.

Artikkel 5 Toetuste liigid

1. Ühendusepoolne rahastamine võib toimuda järgmises õiguslikus vormis:
- a) toetuslepingud;
 - b) riigihankelepingud.
2. Ühenduse toetust võib anda kindlas vormis, näiteks partnerluse raamlepingud, finantsmehhanismides ja fondides osalemine või tegevus- või meetmetoetuste kaasrahastamine. Euroopa üldistes huvides tegutsevatele asutustele antavate tegevustoetuste suhtes ei kohaldata finantsmääruse kahanemissätteid.

3. Meetmetoetuste kaasrahastamise maksimummäär on 50% abikõlblikest kuludest. Erandina võib LIFE+ vahendi loodust ja bioloogilist mitmekesisust käsitleva osa puhul kaasrahastamise maksimummäär olla 75% abikõlblikest kuludest, kui tegemist on esmatahtsاید elupaikasid või liike käsitlevate meetmete ja projektidega, pidades silmas direktiivi 79/409/EMÜ või direktiivi 92/43/EMÜ rakendamist, kui maksimummäära suurendamine on vajalik kaitseesmärkide saavutamiseks.
4. Riigihankelepingute puhul võidakse ühenduse rahalistest vahenditest katta teenuste ja kaupade ostmine. Need kulud võivad muu hulgas hõlmata teabe ja teavitamisega ning lisaks projektide, poliitika, programmide ja õigusaktide ettevalmistamise, rakendamise, järelvalve, kontrolli ja hindamisega seotud **kulusid**.

Artikkel 6 Programmitöö

1. Komisjon koostab esimese mitmeaastase strateegilise programmi aastateks 2007 kuni 2010 ning **pärast läbivaatamist, võttes arvesse püstitatud eesmäärke**, teise mitmeaastase strateegilise programmi aastateks 2011 kuni 2013. Kõnealustes programmides määratletakse ühenduse rahastamise peamised eesmärgid, prioriteetsed tegevusvaldkonnad, meetmete liigid ja eeldatavad tulemused seoses artiklites 1, 3 ja 4 sätestatud eesmärkide ja **kriteeriumidega**.
2. **Lõikes 1** osutatud mitmeaastaste strateegiliste programmide **koostamiseks** esitavad liikmesriigid komisjonile iga-aastaste riiklike tööprogrammide **kavandid iga** aasta kohta ajavahemikel 2007 kuni 2010 ja 2011 kuni 2013. Nendes määratakse iga aasta kohta vähemalt:
 - a) prioriteetsed valdkonnad, võttes arvesse kindlaksmääratud pikaajalisi vajadusi;
 - b) konkreetsed riiklikud eesmärgid;
 - c) rahastatavad meetmed ja viis, kuidas need vastavad artiklis 3 sätestatud abikõlblikkuse kriteeriumidele;
 - d) kulude prognoos; ja
 - e) kavandatav järelvalveraamistik.

Liikmesriigid **lisavad** oma iga-aastastesse riiklikesse tööprogrammidesse riikidevahelisi meetmeid.

3. Komisjon konsulteerib mitmeaastaste strateegiliste programmide kavandite osas liikmesriikidega artikli 14 lõikes 1 osutatud komitee *ja direktiivi 92/43/EMÜ artiklis 20 osutatud komitee* raames. Programmid võetakse vastu vastavalt *käesoleva määruse artikli 15 lõikele 2*. Mitmeaastane strateegiline programm aastateks 2007 kuni 2010 võetakse vastu võimalikult kiiresti ja hiljemalt kolme kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist. ***Komisjon näeb ette üldsuse osalemise mitmeaastaste strateegiliste programmide kavandite puhul.***
 4. Komisjon konsulteerib liikmesriikidega kahepoolsest iga-aastaste riiklike tööprogrammide kavandite osas ***pärast konsulteerimist direktiivi 92/43/EMÜ artiklis 20 osutatud komiteega***, eesmärgiga võtta iga-aastased riiklikud tööprogrammid vastu vastavalt *käesoleva määruse artikli 15 lõike 1 punktile a*. Liikmesriigid esitavad komisjonile iga-aastaste riiklike tööprogrammide kavandid aastaks 2007 võimalikult kiiresti ja hiljemalt kolme kuu jooksul pärast esimese mitmeaastase strateegilise programmi vastuvõtmist. Vajadusel esitavad liikmesriigid iga-aastased riiklikud tööprogrammid järgmisteks aastateks ning juba esitatud kavandite ajakohastamised vastavalt *käesoleva määruse artikli 15 lõike 3 punkti a* kohaselt sätestatud ajakavale. ***Liikmesriigid näevad ette üldsuse osalemise iga-aastaste tööprogrammide kavandite puhul kooskõlas direktiivi 2003/35/EÜ¹ sätetega.***
- Liikmesriigid võivad soovi korral esitada iga-aastaste riiklike tööprogrammide kavandid käesoleva määrusega hõlmatud mõneks või kõikideks aastateks samal *ajal*.
5. ***Komisjon*** peaks korrapäraselt avaldama LIFE+ vahendi kaudu rahastatavate projektide loetelud, mis sisaldavad projekti eesmärkide ja saavutatud tulemuste lühikirjeldust ja igale projektile kulutatud vahendite kokkuvõtet. Komisjon kasutab selleks asjakohaseid meediakanaleid ja tehnoloogiaid, sealhulgas Interneti.

Artikkel 7 ***Rahastamiskord***

1. Komisjon rakendab käesolevat määrust kooskõlas *finantsmäärusega*.

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta direktiiv 2003/35/EÜ, milles sätestatakse üldsuse kaasamine teatavate keskkonnaga seotud kavade ja programmide koostamisse (ELT L 156, 25.6.2003, lk 17).*

Artikkel 8 Toetuse saajad

LIFE+ vahendi kaudu võib rahastada avalik-õiguslikke ja/või eraõiguslikke asutusi, osalejaid ja institutsioone.

Artikkel 9 Kolmandate riikide osalemine

LIFE+ kaudu rahastatavad programmid on osalemiseks avatud järgmistele riikidele, tingimusel et saadakse täiendavad eraldisi:

- a) EFTA riigid, kes on saanud Euroopa Keskkonnaagentuuri liikmeteks vastavalt nõukogu 29. aprilli 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 933/1999, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1210/90 Euroopa Keskkonnaagentuuri ning Euroopa keskkonnateabe- ja -vaatlusvõrgu asutamise kohta¹;
- b) Euroopa Liidu kandidaatriigid;
- c) Lääne-Balkani riigid, kes on kaasatud stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi.

Artikkel 10 Rahastamisvahendite vastastikune täiendavus

Käesoleva määrusega ei rahastata meetmeid, mis vastavad teiste ühenduse rahastamisvahendite, sealhulgas Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi **või** Euroopa Kalandusfondi **reguleerimisalale** või saavad neist abi samal eesmärgil. Käesoleva määruse kohaselt toetuse saajad esitavad teabe ühenduse eelarvest saadud rahastamise ja menetluses olevate rahastamistaotluste kohta komisjonile. **Komisjon tagab kooskõlastatuse ja vastastikuse täiendavuse** ühenduse muude rahastamisvahenditega.

¹ EÜT 117, 5.5.1999, lk 1.

Artikkel 11
Kestus ja eelarvelised vahendid

1. Käesolevat määrust rakendatakse alates 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.
2. LIFE+ rakendamise rahastamispaketiks alates 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013 kehtestatakse **1 911 000 000 EUR (2004. aasta hindades)**.
3. Käesoleva määrusega sätestatud meetmetele eraldatud eelarvelised vahendid kajastuvad Euroopa Liidu üldeelarves iga-aastaste assigneeringutena.

Eelarvepädev asutus kinnitab ettenähtud iga-aastased assigneeringud finantsraamistiku piires.
4. Vähemalt **55%** LIFE+ eelarvelistest vahenditest eraldatakse looduse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitseks võetavatele meetmetele.

Artikkel 12
Järelevalve

1. Iga LIFE+ rahastatava meetme ja projekti kohta esitab toetuse saaja **toetust saanud** meetmete puhul **komisjonile tehnilise** aruande ja finantsaruande töö edenemise kohta. Lõpparuanne esitatakse kolme kuu jooksul pärast projekti lõpetamist.
2. Ilma et see piiraks kontrollikoja poolt koos pädevate siseriiklike auditeerimisasutuste või -talitustega auditite läbiviimist vastavalt asutamislepingu artiklile 248 või muud kontrollimist vastavalt asutamislepingu artikli 279 lõike 1 punktile b, viivad komisjoni ametnikud ja teised töötajad läbi kohapealseid kontrolle, sealhulgas pistelisi kontrolle, LIFE+ vahendi kaudu rahastatavate projektide puhul, eesmärgiga kontrollida eelkõige artiklis 3 sätestatud abikõlblikkuse kriteeriumide täitmist **ja hinnata nende panust ELi poliitiliste eesmärkide täitmisele**.

3. Käesolevast määrusest tulenevad lepingud ja ***kokkulepped näevad*** eelkõige ette, et komisjon (või komisjoni volitatud esindaja) teostab järelevalvet ja finantskontrolli ning kontrollikoda viib läbi auditeid, mis toimuvad vajadusel kohapeal.
4. Rahalise toetuse saaja hoiab viie aasta jooksul pärast mis tahes projektiga seotud viimast väljamakset komisjonile kättesaadavana kõik projektiga seoses tehtud kulutusi tõendavad dokumendid.
5. Lõigetes 1 ja 2 nimetatud aruannete tulemuste ja pistelise kontrolli põhjal kohandab komisjon vajaduse korral algselt heakskiidetud rahalise toetuse määra või toetuse andmise tingimusi ning maksegraafikut.
6. Komisjon võtab kõik vajalikud meetmed kontrollimaks, kas rahastatavaid meetmeid ja projekte viiakse ellu nõuetekohaselt ning kooskõlas käesoleva määruse ja finantsmääruse sätetega.

Artikkel 13

Ühenduse finantshuvide kaitse

1. Komisjon tagab, et käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse ühenduse finantshuve, kohaldades pettust, korruptsiooni ja muid ebaseaduslikke tegevusi ennetavaid meetmeid, viies läbi tõhusaid kontrolle, nõudes tagasi põhjendamatult makstud summad ning kohaldades eeskirjade eiramise tuvastamise korral tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi vastavalt nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2988/95, Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta,¹ nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest² ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta³.

¹ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

² EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

³ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

2. LIFE+ vahendi kaudu rahastatavate ühenduse meetmete puhul tähendab määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 artikli 1 lõikes 2 osutatud eeskirjade eiramine ühenduse õiguse sätte või lepingust tuleneva kohustuse rikkumist, mis tuleneb majandustegevuses osaleja tegevusest või tegevusetusest, mis kahjustab või kahjustaks ühenduste üldeelarvet või nende hallatavaid eelarveid põhjendamatute kulutuste tõttu.
3. Komisjon vähendab projektile antava rahalise toetuse summat, peatab selle väljamaksmise või nõuab selle tagasi, kui ta tuvastab eeskirjade eiramise, kaasa arvatud käesoleva määruse või kõnealuse rahalise toetuse andmise üksikotsuse või lepingu või kokkuleppe sätete eiramise, või kui ilmneb, et projekti on komisjonilt nõusolekut taotlemata märkimisväärselt muudetud, nii et see on vastuolus projekti olemuse või rakendamistingimustega.
4. Kui tähtaegadest ei ole kinni peetud või kui projekti rakendamisel saavutatud edu õigustab ainult osa eraldatud rahalise toetuse kasutamist, nõuab komisjon toetuse saajalt kindlaksmääratud tähtaja jooksul selgituse esitamist. Kui toetuse saaja ei anna rahuldavat vastust, võib komisjon ülejäänud rahalise toetuse tühistada ja nõuda juba makstud summade tagasimaksmist.
5. Iga põhjendamatu väljamakse tuleb komisjonile tagasi maksta. Õigeaegselt tagasi maksmata summadele lisatakse intress finantsmääruses sätestatud tingimustel.

Artikkel 14 Komitee

1. Komisjoni abistab komitee.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses määratakse kolm kuud.

3. ***Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse 8 sätteid.***
4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 2 tähenduses kehtestatakse kolm *kuud*.

Artikkel 15
Rakendusotsused

1. *Kooskõlas artikli 14 lõikes 2 sätestatud regulatiivmenetlusega tehakse järgmised rakendusotsused, millega:*
 - a) *võetakse vastu ning vajadusel muudetakse liikmesriikide poolt vastavalt artikli 6 lõikele 2 esitatud kavandite alusel koostatud iga-aastaseid riiklikke tööprogramme;*
 - b) *kehtestatakse käesoleva määruse rakendamise üksikasjalikud eeskirjad, välja arvatud määruse vähemoluliste sätete muutmiseks kavandatud üldmeetmed otsuse 1999/468/EÜ tähenduses.*
2. *Kooskõlas artikli 14 lõikes 3 sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusega tehakse järgmised rakendusotsused, millega:*
 - a) *võetakse vastu ja vajadusel muudetakse vastavalt artikli 6 lõikele 1 koostatud mitmeaastaseid strateegilisi programme; ning*
 - b) *lisatakse meetmeid lisasse.*
3. *Kooskõlas artikli 14 lõikes 4 sätestatud korralduskomitee menetlusega tehakse järgmised rakendusotsused, millega:*
 - a) *määratletakse artikli 6 lõike 2 eesmärkidel esitatavate iga-aastaste riiklike tööprogrammide vorm, sisu ja esitamise kuupäevad;*
 - b) *määratakse kindlaks artikli 12 lõikes 1 osutatud aruannete vorm ja sisu; ning*
 - c) *kehtestatakse näitajad LIFE+ rahastatavate meetmete järelevalve hõlbustamiseks.*

Artikkel 16

Hindamine

1. Komisjon tagab korrapärase järelevalve mitmeaastaste programmide üle, et hinnata nende mõju.
2. Hiljemalt 30. septembriks 2010 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja artikli 14 lõikes 1 osutatud komiteele vahekokkuvõtte LIFE+ vahendi kohta. Vahekokkuvõttes antakse hinnang käesoleva määruse rakendamisele ajavahemikul 2007 kuni 2009. Vajadusel esitab komisjon ettepanekud rakendusotsuste muutmiseks vastavalt artiklile 15.
3. Komisjon korraldab käesoleva määruse rakendamise lõpphindamise, milles antakse hinnang sellele, kuidas on määrus aidanud kaasa ühenduse keskkonnapoliitika ja keskkonnavalaste õigusaktide rakendamisele, kaasajastamisele ja arendamisele, ning eraldiste kasutamisele. Komisjon esitab kõnealuse lõpphinnangu Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 31. detsembriks 2012 vajadusel koos ettepanekuga eranditult keskkonnavaldkonna rahastamiseks mõeldud rahastamisvahendi edasiseks arendamiseks alates 2014. aastast.

Artikkel 17

Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted

1. Lihtsustamise ja konsolideerimise eesmärgil tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse järgmised õigusaktid:
 - a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1655/2000 keskkonna rahastamisvahendi (LIFE) kohta¹;
 - b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta otsus nr 1411/2001/EÜ ühenduse koostöö tegevusraamistiku kohta linnade säästva arengu edendamiseks²;

¹ EÜT L 192, 28.7.2000, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1682/2004 (ELT L 308, 5.10.2004, lk 1).

² EÜT L 191, 13.7.2001, lk 1. Otsust on muudetud otsusega nr 786/2004/EÜ (ELT L 138, 30.4.2004, lk 7).

- c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 1. märtsi 2002. aasta otsus nr 466/2002/EÜ, millega sätestatakse ühenduse tegevusprogramm peamiselt keskkonnakaitse valdkonnas tegutsevate valitsusväliste organisatsioonide edendamiseks;¹
 - d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2152/2003 metsade ja keskkonna vastastikuse mõju seire kohta ühenduses ("Forest Focus")².
2. Enne 31. detsembrist 2006 eespool nimetatud õigusaktide kohaselt alustatud meetmeid reguleeritakse kuni nende lõpetamiseni samade õigusaktidega. Kõnealuste õigusaktidega ette nähtud komiteed asendatakse käesoleva määruse artikli 14 lõikes 1 osutatud komiteega. Käesolevat määrust kasutatakse kõigi kõnealuste õigusaktidega nõutud kohustuslike järelevalvetoimingute ja hindamiste rahastamiseks pärast nende õigusaktide kehtivusaja lõppu. Kuni meetmete lõpuleviimiseni peavad need vastama lõikes 1 nimetatud vahendites määratletud tehnilistele sätetele.

Artikkel 18
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

¹ EÜT L 75, 16.3.2002, lk 1. Otsust on muudetud otsusega nr 786/2004/EÜ.

² ELT L 324, 11.12.2003, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 788/2004 (ELT L 138, 30.4.2004, lk 17).

RAHASTAMISE TINGIMUSTELE VASTAVAD MEETMED

Ilma et see piiraks artikli 10 kohaldamist, võib LIFE+ vahendi kaudu rahastada järgmisi meetmeid, kui need vastavad artiklis 3 sätestatud abikõlblikkuse **kriteeriumidele**:

- a) peamiselt *Euroopa tasandil* keskkonna kaitsmise ja edendamisega **ning ühenduse poliitika ja õigusaktide väljaarendamise ja rakendamisega** tegelevate valitsusväliste **organisatsioonide operatiivsed** tegevused;
- b) selliste võrkude, **andmebaaside** ja arvutisüsteemide väljatöötamine ja hooldamine, mis on otseselt seotud ühenduse keskkonnapoliitika ja keskkonnavalaste õigusaktide rakendamisega, **eriti üldsuse keskkonnavalastele teabele juurdepääsu parandamisel**;
- c) **uuringud**, ülevaated, mudelite ja stsenaariumide väljatöötamine;
- d) järelvalve, sealhulgas metsaseire;
- e) suutlikkuse suurendamine **ja parandamine**;
- f) koolitused, töörühmad ja koosolekud, sealhulgas metsatulekahjude ennetamisega seotud algatustes osalejate koolitamine;
- g) koostöövõrkude loomine ja parimate tavade platvormid;
- h) teabe ja teabevahetusega seotud meetmed, sealhulgas teadlikkuse tõstmise kampaaniad, eelkõige kampaaniad üldsuse teadlikkuse tõstmiseks metsatulekahjudest;
- i) uuenduslike poliitiliste lähenemisviiside, tehnoloogiate, meetodite ja vahendite **tutvustamine**;

j) **konkreetselt** looduse ja bioloogilise mitmekesisuse osas:

- alade ja liikide haldamine ja alade planeerimine, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku ökoloogilise sidususe parandamine;
- kaitsestaatuse järelevalve, sealhulgas järelevalvemenetluste ja -struktuuride loomine;
- liikide ja elupaikade kaitsmise tegevuskavade väljatöötamine ja rakendamine;
- Natura 2000 võrgustiku laiendamine merealadele;
- maaost, tingimusel et:
 - maaost aitab kaasa Natura 2000 ala kaitsele või taastamisele;
 - maaost on ainus või kõige tasuvam viis ala kaitsmise soovitud eesmärgi saavutamiseks;
 - ostetud maa eraldatakse selliseks pikaajaliseks kasutuseks, mis on kooskõlas artikli 4 lõikes 2 osutatud eesmärkidega; ja
 - asjaomased liikmesriigid tagavad kas üleandmise teel või muul viisil sellise maa pikaajalise eraldamise looduskaitse **eesmärkideks**.